

B c Tri u Tiên: C i cách kinh t d i s c ép c a Trung Qu c



*Kim Jong Un (ph i) và V ng Gia Th y (trái), tr ng ban qu c t Đ ng C ng s n Trung Qu c g p g i Bình Nh ng ngày 02/08/2012.
REUTERS/KCNA*

Sau khi nhà lãnh đ o Kim Jong Il qua đ i vào cu i năm ngoái, con trai út c a ông đã lên k v đ i lèo lái m t đ t n c B c Tri u Tiên nghèo nàn và kém phát tri n.

Nhi u nhà phân tích cho r ng, nhà lãnh đ o m i Kim Jong Un s mang l i làn gió m i cho đ t n c, nh t là s ti n hành m c a kinh t r ng rãi h n so v i th i c a cha mình.

Nhßt báo đßn tß Ohmynews tßi Seoul Hàn Quốc có bài nhßn đßnh vß chß đß này, đßc Courier International trích đßn vßi dòng tßa :

“**Tßi Bßc Trißu Tiên : Kinh tß thß trßng không còn là mßt tß bß cho là bßy bß”.**

Tß báo nhßn vß vißn cßnh mß cßa kinh tß cßa Bßc Trißu Tiên qua vißc nhßc lßi chßng trßnh cßi cách do vß tân lãnh đßo Kim Jong Un đß xußt hßm cußi thßng Sáu rßi. Ý tßng chßnh cßa chßng trßnh này là: Nhà nßc sß không áp đßt chß tiêu sßn xußt cho các doanh nghißp nßa, mà các doanh nghißp sß đßc tß do tß chßc sßn xußt theo ý mình, đßc tß chß quyßt đßnh giá sßn phßm làm ra, nông dân thì sß chß nßp vào quß chung 70% lßng sßn phßm làm ra, trong khi hißn tßi là 100%.

Rß ràng đây là nhßng bßc khßi đßu cßa mßt nßn kinh tß thß trßng. Thß nhßng, tß báo nêu rß, vßn đß này không phßi mßi mß gì, mà vißc cßi cách kinh tß đß đßc ông Kim Jong Il bßt đßu tßi nßn hành tß năm 2002, nhßng bßc đß ò tß và đß thßt bßi. Vì vßy, hißn tßi chßng trßnh cßa Kim Jong Un là tißp bßc con đßng mà cha mình còn đß dang.

Tß báo nhßn đßnh, hißn tßi khó mà bißt đßc đß xußt trên cßa ông Kim Jong Un chß là thông báo sußng hay là mßt quyßt tâm cßi tß thßt sß.

Tuy nhiên, mßt vài nhà phân tích cho rßng đó là bßc lßy đà cßa mßt quá trßnh cßi tß kinh tß có thß sß đßc chßnh thßc xúc tißn vào mùa thu này.

Mßt ngußn tin chßnh phß Hàn Quốc cũng cho bißt, chßnh quyßn phßa Bßc đßng nghißn cßu vß mßt đßnh hßng mßi cho nßn kinh tß Bßc Trißu Tiên.

Dù sao đi nßa thì đß xußt cßa ông Kim Jong Un cũng thßt sß thu hút sß chú ý cßa qußc tß.

Bởi vì sau cái chết của cha ông, thế giới ngày đêm hỗn loạn trông chẳng tin hi vọng chút gì của nhà lãnh đạo mới cho đến khi ông tiếp tục lại của một đất nước được mệnh danh là khép kín nhất hành tinh.

Đến với bản thân ông Kim Jong Un, vợ và kẻ vợ cha mình chẳng bao lâu, ông phải làm sao khi ông đến để tính chính danh và tạo được lòng tin trong dân chúng, mà vẫn để mọi người nghĩ quý trọng tiên trong hiện tại không phải là vì cái gì ông nghĩ tên là thành công, mà theo tờ báo đó là vì cái nâng cao mức sống của người dân.

Cái cách đối xử giám sát của Trung Quốc

Theo tờ báo, cũng có ý kiến cho rằng Bình Nhưỡng quy định để cái cách kinh tế là vì bản Trung Quốc thúc ép.

Vẫn là một nước bỏ cô lập nhất thế giới, người bản “sinh tồn chi giao” chính của Bắc Triều Tiên là Trung Quốc, để tác động mới chính của Bắc Triều Tiên cũng là Trung Quốc. Bắc Kinh gây sức ép buộc Bình Nhưỡng mà của rằng rất hơn để các nhà đầu tư Trung Quốc vào làm ăn dè dàng hơn nước này.

Trong bối cảnh kinh tế bao cấp nghèo nàn, trong cái thế cô lập quốc tế, Bình Nhưỡng dĩ nhiên phải nghe theo anh bạn láng giềng để không mất đi chỗ dựa của cùng.

Đến xúc tiến việc cải thiện kinh tế đối xử hậu thuẫn của Trung Quốc, hội tụ nhân lực, nhân vật số hai của chế độ Bình Nhưỡng là ông Jang Song Teak đã đến để một phái đoàn hùng hậu gồm hơn 50 quan chức đến thăm Trung Quốc, mà trong đó đa phần là quan chức phải trách các vấn đề kinh tế.

Một tiêu chí của chuyên thăm là bàn về hợp tác kinh tế, và một thỏa thuận chính thức đã được ký kết về việc Trung Quốc hỗ trợ Bắc Triều Tiên phát triển hai vùng đặc khu kinh tế Rason và Hwanggumpyong trên lãnh thổ Bắc Triều Tiên.

Trong đó khu Rason sẽ ưu tiên cho công nghiệp, du lịch, khu thứ hai sẽ tập trung vào công nghiệp truyền thông, nông nghiệp và dệt may.

Hãng thông tấn chính thức của Bắc Triều Tiên KCNA còn cho biết thêm, phía Trung Quốc cũng sẽ đầu tư xây dựng công nghiệp và cơ sở hạ tầng tại các khu kinh tế Rason.

Qui mô hợp tác có vẻ to tát, thế nhưng vị nhân viên hợp tác của biết có tài sắc không khi mà với a rồi nhân chuyên thăm của ông Jang Song Teak tại Bắc Kinh, báo chí Trung Quốc đã đăng tải bài viết phải bày ra nhiều kiểu làm ăn không mấy đáng hoàng của phía Bắc Triều Tiên đối với các nhà đầu tư Trung Quốc khi những người này đến kinh doanh trên lãnh thổ Bắc Triều Tiên.

Nga, Mỹ và Trung Quốc: Ba câu chuyện, một bối cảnh

Với tựa đề “Những đứa con mong manh”, bài xã luận trên tuần san Courrier International có những nhận định thú vị về ba hồ sơ: Case Khai Lai ở Trung Quốc, Julian Assange ở Anh quốc và ba nữ ca sĩ của ban nhạc Pussy Riot tại Nga.

Tại Trung Quốc, bà Case Khai Lai là vợ của ông Bắc Hy Lai, nguyên là Bí thư Thành ủy Trùng Khánh, một nhân vật từng được cho là nhiều khả năng vào Bộ Chính trị trong kế hoạch cải cách Đảng Cộng sản Trung Quốc vào tháng Mười tới. Với a rồi, ông bị cách chức và đang bị điều tra tham nhũng.

Báo giới cho rằng đây là kết quả của cuộc thanh trừng trong nội bộ Đảng cộng sản quyên trên các thẩm quyền giao quyền lực trong nhiệm kỳ mới.

Bà Case Khai Lai thì bị buộc tội là đã đầu tư một thế lực gia đình ở Anh. Trước tòa, bà đã thú nhận tội lỗi. Với a rồi, tòa đã tuyên án treo hình dành cho bà, nhưng là án treo hình treo, tức tạm hoãn thi hành trong 2 năm.

Đó là cho rằng, đây là một chiêu bài của nhà cộng sản quyên Trung Quốc, vì sau hai năm có thể

bà sẽ được giảm án xử nếu còn chung thân.

Còn đối với ông chủ trang mạng WikiLeaks Julian Assange, vì sẽ nhà chủ trách của Anh đã nã súng thì y Điển đã bắt đưa ra xét xử tội xâm phạm tình dục, ông Assange vừa qua đã chuyển vào tòa đối xử quán Ecuador tại Luân Đôn và xin tạm hoãn chính trị.

Tổng thống Ecuador đã chấp nhận đề nghị của Assange. Quyết định này lập tức gây căng thẳng ngoại giao giữa Anh, Thụy Điển và Ecuador. Thế là, hiện tại Assange vẫn nằm trong tòa đối xử Ecuador, cảnh sát Anh thì rình rập bên ngoài.

Tại Nga, vừa qua ba nữ ca sĩ của ban nhạc Pussy Riot đã bị tòa án tuyên phạt 2 năm cộng tội vì đã tham gia vào buổi « cầu nguyện punk » chống Putin tại một nhà thờ Chính thống Giáo Matxcơva.

Số là hai đầu năm, 5 phút đối mặt đã vào bên trong nhà thờ Chúa Cầu thủ tại Matxcơva, cầu nguyện xin Đức Mẹ đồng trinh « xua đuổi Putin ». Nhân viên an ninh sau đó đã tội lỗi tấn.

Ngoài 5 phút nói trên còn một số người khác cũng tham gia như để ghi hình lại sự kiện diễn ra tại nhà thờ.

Ít ngày sau, cảnh sát đã bắt giữ ba thành viên của nhóm nhạc punk gồm Nadeja Tolokonnikova, 22 tuổi, Ekaterina Samoutsevitch, 30 tuổi và Maria Alekhina, 24 tuổi. Nhóm ca sĩ này hôm 17/8 đã bị kết án một năm cộng tội vì hành vi « côn đồ » và « kích động thù hận tôn giáo ».

Như vậy rõ ràng đây là ba sự việc hoàn toàn khác nhau: với Cầu Khai Lai là một “vấn án thanh trừng chính trị”, với Assange là “vấn án gián điệp mạng”, còn với Pussy Riot chỉ là “chuyện đời thường”. Thế nhưng, theo tác giả, ba câu chuyện này có nhiều điểm đáng suy ngẫm.

Nét đáng suy ngẫm nhất, đó là sự trùng hợp ngẫu nhiên với thời gian diễn ra ba vụ án. Thế hai,

đó là cả ba vị vị c đi u thu hút đ c bi t s chú ý cả đ lu n qu c t .Th ba, và cũng là quan tr ng nh t, đó là ba câu chuy n nói trên đã đ l đi m y u cả ba đ i gia hàng đ u th gi i: M , Nga và Trung Qu c.

Đ i v i v án Assange, theo tác gi , c i r c a v n đ là vì anh này cách đây vài năm đã cho công b trên WikiLeaks 250.000 tài li u ngo i giao cả M , b i v y đã gây h n thù cho chính quy n Washington.

Không ph i Assange s b gi i v Th y Đ i n đ b xét x v t i xâm h i tình đ c, mà th t ra anh s s b t Th y Đ i n b đ n đ v M , và t t nhiên M s ph n anh ta s r t mong manh. Phía M thì luôn theo dõi sát sao v vị c này. Qua đó m i th y r ng, ngay cả đ i v i n c M thì không ph i s th t nào cũng có th đ c ti t l .

Còn v án Pussy Riot cũng không h đ n gi n. Nhóm ph n đ n hát bài ph n ng T ng th ng Putin nh ng l i ch n đ a đi m là nhà th Chính th ng giáo.

Theo tác gi , b i th mà chính quy n Putin không th nào ch p nh n nhìn th y nhà th Chính th ng giáo l i bi n thành n i ch ng đ i ch đ , vì r ng Giáo h i Chính th ng giáo v n dĩ đ c xem là m t c t tr đ m b o s n đ nh xã h i Nga th i h u Xô Vi t.

V án C c Khai Lai thì dính đ n vị c thanh tr ng trên chóp bu quy n l c Đ ng c m quy n. Vị c mang bà ra xét x ch ng nh ng không thuy t ph c đ c m i ng i tin t ng vào tính công b ng cả n n t pháp Trung Qu c, mà trái l i nó l i đ h m t chi ti t quan tr ng. Đó là vị c tòa án không chú ý đ n vị c xét h i ch ng bà là ông B c Hy Lai đ xem ông th t s có liên can th nào trong v vị c.

Tác gi cho r ng, chi ti t k l này là do gi i lãnh đ o Trung Qu c mu n c gi cái hình nh đoàn k t nh t trí trong đ ng, tr c th m đ i h i đ ng toàn qu c. Tác gi nh c l i, đây là m t v xì-căng-đan chính tr nghiêm tr ng nh t t i Trung Qu c t hai th p k nay.

Cuba : Đ i m i kinh t ch a đáp ng mong m i cả qu n chúng

T năm r i, Ch t ch Cuba Raul Castro đã b t đ u xúc ti n công cu c c i cách kinh t theo h ng kích thích lĩnh v c t nhân đ c u nguy cho n n kinh t bao c p không còn h p th i.

Th nh ng, ng i dân càng hy v ng bao nhiêu thì đ ng nh ti n đ c i cách càng đi n ra ch m ch p b y nhiều. Tu n san Le Nouvel Observateur có bài phân tích ch đ này v i dòng t a khá n t ng « Cuba : C i cách ho c là ch t đối ».

T báo ghi nh n Cuba đã có b c ti n trong lĩnh v c lĩnh v c t nhân, t c đã cho m r ng lĩnh v c này, ng i dân đã có th b c ra làm ăn v i t cách cá nhân.

Nhi u ng i Cuba đã h m h mu n lao vào kinh doanh trong lĩnh v c t , mu n m doanh nghi p t nhân; y th nh ng trên th c t , th t c r m rà, ti n trình c i cách ch m ch p.

Ngân hàng thì ch a cho vay ti n, lĩnh v c t ch đi n ra trong ph m vi bán l , ch a xu t hi n các nhà kinh doanh s .

Thêm vào đó là v c thi u th n ngu n nguyên li u trong n c. Lĩnh v c b t đ ng s n thì hi n t i c u đang v t cung. Trong nông nghi p, năng su t và giá c có tăng lên, nh ng, nhà n c v n còn ki m soát v m i m t.

Trong v c tinh gi m b máy hành chính, lúc đ u chính ph tuyên b m t s l ng c t gi m biên ch kh ng l , r i sau đó l i không th c hi n đ y đ nh đã h a do s x y ra b t n xã h i.

Lĩnh v c t nhân hi n đã s đ ng kho ng 400.000 lao đ ng, chi m 8% dân s trong đ tu i lao đ ng, t c tăng g p đôi so v i năm 2010.

Nh v y, đã có nhi u ng i t lĩnh v c nhà n c m c a hàng t nhân mua bán, th nh ng trong th c t , ti n kinh doanh ch đ đ tr ti n thuê m t b ng và ti n thu .

Trong bối cảnh đó, người Cuba tỏ ra nghi ngờ khả năng tiến hành cải cách của Chủ tịch Raul Castro. Họ lo sợ sẽ tái diễn kịch bản của những năm 1990, khi tỷ ông Fidel Castro cũng ra lệnh tự do kinh tế, nhưng sau đó lại đóng cửa « một cách thô bạo ».

Còn theo nhận định của Le Nouvel Observateur thì tình hình tại Cuba hiện tại có thể tóm lược như sau : chỉ cho phép kinh doanh tự nhân nhượng cho phép những nhà kinh doanh nhỏ, chỉ cho phép mở các cửa sổ cửa xe hơi mà chỉ cho phép nhập khẩu phụ tùng, chấp nhận sản xuất nông nghiệp tự nhân nhượng phải dãn rộng kiểm soát của nhà nước.

Nhìn về tương lai sắp tới, tờ báo dẫn lời nhận định của một số chuyên gia kinh tế cho rằng, nếu chính phủ Cuba không tiếp tục mở rộng phạm vi tự nhân nhượng kinh tế thì mức tiêu lĩnh về kinh tế tự nhân chiếm từ 35% đến 40% tổng sản phẩm quốc gia vào năm 2015 sẽ khó lòng mà đạt được.

Theo các chuyên gia này, kinh tế Cuba hiện tại vẫn là một nền kinh tế tập trung theo kiểu Liên Xô trước đây.

Tuy vậy, không phải tất cả đều ảm đạm nhận định của một nhà kinh tế cho rằng, Cuba buộc phải biến đổi mô hình kinh tế bao cấp, nhưng sẽ biến đổi một cách « tuần từ nhích », bởi lẽ nhận định nhận định của một giám đốc doanh nghiệp nhà nước tại Cuba : « Học là cải cách, học là chết đói ».

Thị giá phân vân giá cái lỗi và hại của ma túy

Ma túy gây hại cho con người, điều đó đã rõ ràng, nhưng ma túy cũng có thể có lợi cho con người trong trường hợp nó được sử dụng để giảm bớt đau đớn cho các bệnh nhân ung thư hay AIDS giai đoạn cuối.

Tuy nhiên các quốc gia trên thế giới hiện tại vẫn còn có vẻ chần chừ với giá hai bên lợi hại của ma túy, dù nhận định tình trạng vi phạm sử dụng ma túy trong mục đích y học được mở rộng làm một kiểu.

Phản ánh sự việc này, tuấn san Le Monde có bài chßy tßa : « Các lißu pháp chăm sóc tßm thßi (bßng ma túy) ít đßng cß tißp cßn ß các nßng cßng nghèo ».

Tß báo cho bißt, hißn trên thß gißi i có đßn hàng chßc trißu bßnh nhßn không đßng cß tißp cßn thußc gißm đau.

Theo số lißu cßa tß chßc Human Rights Watch (HRW) công bß hßi gißa năm ngoßi, có 60% bßnh nhßn chßt mßi năm ß các nßng cßng thu nhßp thßp và trung bình cßn dùng thußc gißm đau, tßc khoßng 33 trißu ngß i, trong đó có khoßng 3,5 trißu ngß i mßc bßnh ung thß hoßc AIDS giai đßn cußi không đßng cß đßi u trß gißm đau đúng mßc.

Nguyên nhân trßc tißn đßn tß Công ßc vß ma túy cßa Lißn Hißp Qußc thông qua hßi năm 1961 theo đó : « Vißc sß dßng ma túy trong mßc đích y hßc là cßn thißt đß gißm đau...Phßi có bißn pháp phù hßp đß đßm bßo có ma túy dùng cho mßc đích này ».

Thß nhßng, công ßc cũng nêu rõ : « Nghißn ma túy là mßt thßm hßa cho mßi cá nhßn, là mßt mßi nguy hßi vß kinh tß và xã hßi cho nhßn loßi ».

Tß đó, mßt nhißm vß kßp là làm sao có thß phòng chßng nghißn ma túy, vßa phßi đßm bßo có đß ma túy cho lißu pháp gißm đau đã đề nßng lên các qußc gia.

Và thßc tß cho thßy, cußc chißn chßng ma túy đã thßng thß trßc vißc cßn thißt có ma túy đß gißm đau cho các bßnh nhßn. Mßt chuyên gia nhßn đßnh : « Trong khuôn khß cußc chißn chßng ma túy, các nßng cßng đã tßo ra nhißu lußt lß, vô tình gây cßn trß cho cußc chißn chßng đau đßn ß các bßnh nhßn, và thß là các bßnh nhßn bßng trß thành nhßng nhßn nhßn không ai đß ý ».

Theo Human Rights Watch, ß 35 qußc gia trên thß gißi, chß có 1% bßnh nhßn ung thß hoßc AIDS bß đau đßn đßng cß đßi u trß gißm đau đúng nhß yêu cßu.

Phán lßn trong sß này là ß nhßng nßc thußc Châu Phi nam Sahara, sß còn lßi nßm rßi rác ß Châu Á, Trung Đông, Bßc Phi và Trung Mß.

Sß chênh lßch vùng lãnh thổ trong vißc sß dßng ma túy gißm đau cũng rßt lßn. Nhß vißc sß dßng chßt Morphine cho mßc đích y tß, vùng Bßc Mß và Châu Âu chỉßm đßn 90% lßng Morphine đßc dùng trên thß gißi, còn các nßc có thu nhßp thßp và trung bình chß chỉßm có 6%.

Trong khi ß nhßng nßc này lßi chỉßm đßn 50% lßng ngßi bß ung thß và 90% lßng ngßi nhißm HIV trên thß gißi.

Thß mßi thßy, ma túy có thß hßi ngßi cũng có thß giúp ngßi, cần bßng đßc hai mßt này mßt cách thßa đáng thßt không đß chút nào.